

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXXVI. évfolyam

5. szám

Komárom, 2015. május

Ára 35 cent

JÉZUS VONZÁSÁBAN ÉLNI

Május a vonzás hónapja, nem hiába tartják a szerelmesek havának. Virágba borul minden, itt vannak a hön szeretett általi ünnepek (munka és felszabadulás). Sokan kimennek a szabadba jókat enni és inni. Felébred bennünk a vágy, hogy újra beleszeressünk abba, amit Isten nekünk adott. Ugyanakkor idén május a konfirmáció, a mennybemenetel és a pünkösd ünnepét is magába foglalja. Minden emberileg és hitünk nézve fontosat megkapunk tehát egy szép májusi szerelmes csomagban. De tényleg Jézus vonzásában vagyunk-e ilyenkor májusban? Az a pártfogó és értünk esedező hang vonz-e minket, amelynek leginkább vonzania kell?

Jézus mondja magáról a sokaságnak a Bibliaolvasó vezérfonalunk szerint nemrégén olvasott igében: „*ha felemeltem a földről, magamhoz vonzok mindeneket*” (Jn 12,32).

Sokan szoktak ezen ige kapcsán Jézus vonzásáról beszélni: Ő az örök mágnes, aki vonzza az embereket. Hiába a sok taszító erő, hiába a sok negatívum, bármily sok is az elpártoló, bármennyire is „népszerűtlen” az egyháztagság, Jézus magához tudja vonzani a legnagyobb hitetleneket is. Kétségkívül ez mind igaz Isten bűnösöket megtérítő kegyelmére. Az itt szereplő *vonz* ige eredeti görög értelme azonban sokkal prózaibb. Nem egy lelki mágnes automatikusan vonzó erejére utal: „*magamhoz vonzok mindeneket*”. János apostol szerint Jézus itt nagyon is fizikai dologról beszél. Amit leír Jézus tevékenységéről, az inkább *húzást, vonzólást* jelent az eredetiben. Olyan dologra utal, amit ki kell vonzolni valahonnan, aminek az érdekében erőt kell kifejteni, mert magatehetetlenné vált. Azt kell húzni és vonzolni, aki magától nem akar indulni, mert a tehetetlenségi erők ott működnek az életében. Olyanokat kell vonzolni, akikben megvan a tendencia, hogy semmit se csináljanak, hogy változatlanok maradjanak.

Ez a fajta magatehetetlenség és élettelenység jellemezte Jézus tanítványait az Olajfák hegyén. Úgy gondolták, a Mester távozik, nem lesz többé kéznél, nem hívja, nem menti őket, nem fogja meg a kezüket, nem figyelmezteti arra őket, hogy mit mulasztottak el. Jézus eltávolodik a világtól, nem vonz, nem visz magával. Mindezt fájdalmas volt megélni ott és akkor, és fájdalmas belegendolni ma is. Kinyílnak a sebek, bennünk van az üresség a sok földi távozás és a tőlünk távozó szeretteink miatt, és ez az üresség veszélyeket hordoz magában.

„*Ha felemeltem a földről, magamhoz vonzok mindeneket*” (értsd: minden embert). János apostol itt azokról az emberekről beszél, akiket az Atya Jézusnak „adott”: ők a „mindenek”, ők „az emberek” Jézus vonzásában. Őket lehet vonzolni, mert ők el is indulnak utána. A jézusi vonzás nem csupán egy fényes és hősies példa vonzereje, hanem az az erő és az a szeretet, ami a földre taszító és kiüresítő erőkkel szemben nem magatehetetlenné, hanem erőssé és gazdaggá tesz bennünket. A legjobb irányba húz és vonzol: a keskeny úton, ami az életre visz.

Legyen ez a mostani május egy igazán Jézushoz vonzó hónap számunkra! Boruljon virágba reményeségünk, illatozzunk hitünk jó illatával! Találjuk meg a felszabadulást a munkában és családjaink körében! Ébredjen fel bennünk a vágy, hogy Isten Lelke által szeressük

egyházunkat, nemzetünket, megfogadva az ének szavát: „*Nem láthat bár e földi szem, / Jézus, tiéd vagyok. / Bár arcod rejtve van nekem, / Mégis felém ragyog. / Fülem nem hallja hangodat, / Mégis beszélsz velem, / S boldogságot csupán az ad, / Ha szódat figyelem. / Képed betölti lelkemet, / Utam bármerre visz. / És mindenütt kezéd vezet, / Ha azt nem látom is.*”

Tarr Ferdinánd

Herjeczki Géza

Mennybemenetel

„Felemeltetett a mennybe.”

Márk 16,19

elmentél

hogy velünk maradj örökre

így akartad

s hogy úgy van

mint akartad

s hogy jól van így

míg kezünket fogod

itt az enyémet

s amott

más kontinensen

az övékét

és bárhol bárkiét –

míg kezünket fogod

tudjuk hogy jól van így

de hogy Pétert

hogy édesanyádat

milyen nehéz úton vezetted

s milyen hatalmas kézzel

hogy szívük meg nem szakadt –

légy áldva Mester

mennybe ment Király

dicsérjen ég

kereszt

tőprengő értelem

s a szívünk.

Az ÚR színe előtt

Mily csodálatos és dicsőséges dolgot cselekedtél akkor, irgalmas Isten, midőn az első keresztyén pünkösdben szent Fiad kérésére és akaratára az Ő árván maradt tanítványaira és követőire Szentlelkedet látható és tapasztalhatóképpen leszállítottad a magas mennysországból! Mily csodálatos és dicsőséges dolgot cselekedtél akkor, midőn azokat az együgyű és erőtlén tanítványokat a rájuk leszállt Szentlélek által különb-különbféle nyelveknek és csodatételeknek ajándékaival, mennyei erővel, tudománnyal, bátorsággal felruháztad, az ő rebegő nyelvüket megoldoztad, üdvösségnek evangéliumát őáltaluk prédikáltattad és szent Fiad lelki országát felállítottad! (...)

Minekutána azért amaz első keresztyén pünkösdben oly nagy mértékben kitöltötte a Te Szentlelkedet, én is a pünkösdben napján Szentlelket kérek Tetőled. Nem kérem az Ő csodatévő ajándékait, mert azok nem szükségesek az én üdvösségemre... Azt kérem, hogy Ő szenteljen, jobbitson, igazgasson, erősítsen, vigasztaljon; azt kérem, hogy Ő tanítson engem imádkozni, sőt, hogy Ő maga esedezzen bennem kimondhatatlan fohászokodásokkal; azt kérem, hogy szerezzén énbennem lelki örömet, Isten iránti és atyafiúi szeretetet, békétűrést, kegyességet, jóságot, hitet, alázatosságot, mértékletességet, és kérem, hogy vigyen nagyobb-nagyobb tökéletességre az én keresztyéni tiszteimnek gyakorlásában. **Ámen.**

Szikszai György

GONDOLATOK Egy csapat nő a Bibliát tanulmányozta együtt...

Mikor elérkeztek Malakiás könyvéhez, a harmadik fejezetben találtak egy verssel, amely ezt mondja: „*leül az ötvös és megtisztítja az ezüstöt*”.

Ez a vers teljesen lenyűgözte az asszonyokat, és azon gondolkodtak, hogy vajon mit fejez ki ez az állítás Isten természetéről. Az egyik nő felajánlotta, hogy utánanézz, hogyan tisztítják az ezüstöt, és majd a legközelebbi alkalmon megosztja a többiekkel.

Azon a héten ez a hölgy felhívott egy ötvöst, és megbeszélte vele, hogy elmegegnézni munka közben.

Nem említette neki, hogy milyen célból akarja megnézni, azon túl, hogy egyszerűen kíváncsi a tisztítási folyamatra. Mi-

közben az ötvöst nézte, a férfi megfogott egy darab ezüstrudacsát, tűz fölé emelte, és hagyta, hogy felmelegedjen. Közben magyarázta, hogy ahhoz, hogy az

ezüst tiszta legyen, a tűz kellős közepébe kell tartani, ott, ahol a lángok a legmelegebbek, hogy a szenny kiégjen belőle.

A nő elgondolkodott a képen, amint Isten egy ilyen forró helyen tart bennünket, aztán felelevenítette az igeverset: „*leül az ötvös és megtisztítja az ezüstöt*”.

Megkérdezte hát a férfit, hogy igaz-e, hogy az ötvösnek a tűznél kell ülnie az ezüsttisztítás teljes ideje alatt. A férfi igennel válaszolt, és elmagyarázta, hogy nemcsak hogy ott kell ülnie és tartania kell az ezüstöt, de a szemét is rajta kell tartania egész idő alatt. Mert ha az ezüst a kelletnél akár csak egy perccel is tovább marad a lángok között, megsemmisül. A nő egy rövid ideig csendes volt. Majd megkérdezte: – Honnan tudja, hogy mikor teljesen tiszta az ezüst? Az ötvös mosolyogva így válaszolt: – Ő, az nagyon egyszerű: amikor látom magamat benne! **Neil Hopkins**

Az eltántorítás eszközei: tetoválás és hajviselet

Az ember végzetes bűnesete után az Úristen felöltöztette a mezítelen embert (1Móz 3,21), majd kiküldte az Éden kertjéből, hogy a bűn terhe mellett próbálja saját egzisztenciáját fenntartani, míg el nem jön az, aki a bűn végzetéből a szabadságot elhozva, egy új életet kezd el nekünk. De addig is Isten szolidaritására ösztönözi az embert, mert a bűn szégyenének kíséretében nincs oka az embernek feltűnőségre, egyetlen, Pál által említett kivételtől eltekintve: „*Aki pedig dicsekszik, az Úrral dicsekedjék*” (2Kor 10,17).

Dicsekvésünknek is tehát az Úr rendje alapján kell megfogalmazódnia, amely ez életbeli minimum megnyilvánulásból és a célba vett örök életben való maximum kibontakozásból áll. Ez azt jelenti, hogy jóllehet, a keresztyén ember szabad a bűn befolyásától, ha Krisztusra tekint, de nem mentes az Isten igéi által kirakott útvonalától, amelyen ha tántoríthatatlanul halad, beteljesíti Istennek tipikusan az emberhez igazított megváltó tervét. Az eltántorítás módszereiből ugyanakkor rengetegféle adatik nekünk e világban, amely a keresztyén szabad emberre is egyre inkább megkötöző erővel hat. Ha csak a hajviseletre és a bőrbe karcolt testfestésre (tetoválásra) utalunk, akkor e tekintetben is elmondhatjuk, hogy túl sok dolgot akarunk krisztianizálni vagy a keresztyén szabadság jegyében engedélyezni – felmentve magunkat, hogy nem ezen múlik az üdvösségünk, miért ne tehetnénk hát meg. Az, hogy a világ gyermekeinek ez az állásfoglalásuk, számunkra missziói indítást jelent, de az, hogy a keresztyén egyházban is egyre jobban ez a bagatell hivatkozási alap kezd elterjedni, Istennek az evangéliumban radikalizált törvényüzenetének szándékos fellazítását jelzi. Csak a magunk diktálta szabályokat próbáljuk legitimizálni az által, hogy „nem ezen és nem ennyin múlik az üdvösség”, miközben mindenről egyre jobban kezd eltűnni az isteni jegy, és mindenben egyre jobban kezd megjelenni az emberi billog.

A hajviselet és a testfestés tekintetében egyaránt találunk ószövetségi és újszövetségi tanításokat. Persze a keresztyén szabadságot hirdető szerinti az ószövetségi törvények már nem hatályosak ránk nézve, mert Krisztus azokat betöltötte. Csakhogy éppen a törvényeknek ez a krisztusi „feldolgozottsága” jelenti azt számunkra, hogy jóllehet az ószövetségi törvények, mint paragrafusok eltűntek, de megjelentek előttünk mint evangéliumi üzenetek. Isten továbbra is elvárásokkal

van irántunk az evangélium erkölcsében, még hozzá nagyon éles határvonalakkal. Például a nemek közti megalkuvás nélküli különbségtétel elvárásával: Isten tökéletesen tisztában van azzal, hogy kit minek teremtett, még ha mi ezt kétségbe is vonjuk, s ha nem is tűzzel-vassal, de szikével és szilikonnal igyekszünk ellene harcolni. Pál apostol e különbségtétel kapcsán sem ismer kompromisszumot – még a pogány missziói területek hagyományai és törekvései ellenében sem. Rámutat a hajviselet kifejezetten férfi és női stílusára (1Kor 11,14–15): a férfi nagy haja csúfsága annak, de a nőnek a nagy haj ékesség. Nem azért írja ezt, mert nem talán a hosszú hajú férfinak, vagy a rövid hajú nőnek ezen múlna az üdvössége, de mindkettő esetében a hajviselet a szégyenbe süllyedt, bűnös ember szolidaritásának és nemi különbözőségének kifejezőjeként nevezi meg. A Krisztusban megszabadult ember tudja csak ezeket a nüanszokat és korlátokat meglátni, és rádöbbenni arra, hogy ápoltságával és a neméhez illő jegyekkel a bűnt fogja

vissza, s a test „dicsőség-igényének” visszafogásával lelkét szárnyaltatja Isten felé. Míg a bűnben megkötözött embernek minden mindegy, mert neki nem Isten erkölce az iránymutatója, hanem a divat a diktátora; s az anyagiasság és testiség egyre jobban öli a lelkiséget, míg teljesen el nem pusztítja azt. A reklámok és politikai döntések sorozatai is sokszor testi boldogulásunkra próbálnak hatni. A testi dicsőség-igény, a divat, az evés-ivás rettenetes előretörése közepette az ember már lassan azt is elfelejti, hogy kicsoda, hogy fiú-e vagy lány, ezért azt mondja: hozzunk létre egy harmadik nemet, hogy mindenki meg legyen elégedve. Vagyis az isteni teremtéshez hozzáteszik a ma-

guk emberi kontármunkáját. Lélekben közben kárt vall az egész világ: ehhez a keresztyénség nem asszisztálhat!

A tetoválással, a testfestés drasztikus, bőrbe vésett változatával kapcsolatosan szintén nem ismer az Úr kompromisszumot. Igaz, csak egyetlen helyen tesz erről említést (3Móz 19,28), de egy újabb határvonalhoz vezet el minket, még hozzá a pogányság ősi (és jelenlegi) szokásaitól való megkülönböztetéshez. Sokféleképpen fogalmazhatunk az idők során, de attól például, hogy Vörösmarty így írt: „*Hervadása liliumhullás volt*”, attól még itt azt kell értenünk, hogy a reménytelenül szerelmes Szép Ilonka meghalt. Attól tehát, hogy az Úr által testvagdalásnak (vagy testhasogatásnak) nevezett pigmentálást mi ma már „előrehaladott művészetnek” nevezzük, az attól még ugyanaz az Isten előtt utálatosnak tartott testcsontkítás ma is! Indokoltan használom a „csontkítás” szót, mert ne gondolja senki, hogy az emberi „művészet” szebbé tud tenni bárkit is annál, mint amilyenek Isten teremtette! A tetoválásnak ma sincs keresztyén értelme – művészetileg sincs –, mert más, pogány isteneknek szánt magatartás (liturgikus cselekedet) kialakulásával függ össze. Soha nem lehet olyan magasztos, fontos dolog, érték vagy érzés, amelyet az Isten által formált testünkbe „bevéshetnénk”. Való igaz, Isten is elrendelt az Ő népének egy hasonló, ám de egyedi jegyet a körülméltelkedés során, majd ebből következőleg – lelki szintre helyezve a hangsúlyt – rendelte el Krisztus a keresztség vizének lelki pecsétjét életünkben egyedüli olyan szentségként, amely által magunkon és magunkban viseljük az Istenhez tartozásunk jelét. Nincs több bibliailag legitim jegy számunkra! Először filozófiája, majd pedig teológiája van annak, hogy kinek a jegyét viseljük magunkon. Még a legáratlanabb motívum is pogány cselekmény hagyományát viszi tovább. A második parancsolat itt is érvényes: a tetoválás (a faragott képhez hasonló kiabrázolás) belénk vési az Istennel szembehelyezkedő magatartásunk bélyegét: a bűnben feltűnő embert.

De Isten magán viseli a mi sorsunkat, ezt teljesítette ki a krisztusi megváltás során is. Fogadjuk be Őt teljes teremtettségi egyértelműséggel, a részletek által is felépülő üdvösség orientáltságával és a Krisztus által ránk hagyott keresztyéni értékrend teljes vállalásával!

Rákos Loránt

A Lélek munkája bennem és általam

A Szentlélek munkája valóság az életben. Pál apostol sokszor hasonlítja a keresztyén életet egy épülethez, amelynek alapokkal kell bírnia, s a „kövek” egybeilleszkedésével kell mind magasabbra emelkednie, hogy Istennek alkalmas lakóhelyeül szolgálhasson; másrészt a növényhez is hasonlítja, amelynek gyökerekkel kell megfogódnia a talajban, és erejét a növekedésben kell megmutatnia. Így hozhatja meg gyümölcsét.

Az én keresztyéni életemnek is két része van: emberi munka és a Szentlélek munkája. Míg a keresztyéni élet nem lehet meg a tudatos, tervszerű munka nélkül (aki nem tüzi ki világosan a terveit és nem váltja azokat fokozatosan valóra, semmire sem megy; nagy felelősség ez a keresztyén emberen!), addig a keresztyéni lét növekedő „palánta” is. Van benne kiszámíthatatlan is, ami gyakran meglepetések elé állítja az embert. Mindig újra észre kell venni, hogy tőlünk független, önálló életerő bontogatja bennünk titkos terveit, s mi csak hálás részesei lehetünk ajándékainak. Ez a Szentlélek munkája életünkben.

Ennek egyik bizonyossága saját belső fejlődésem, és a másokra gyakorolt hatásom. Legfőbb javaim és teljesítményeim mind ajándékok. A Szentlélek bennem, és általam másokon is – maga végzi a munkáját. Ajándékai jöhetnek váratlan meglepetésként, észrevétlenül is, amikor csak azt veszem észre, hogy itt vannak, de nem én terveztem el és nem én küzdöttem ki. Mindez legszembeszökőbben a Jézushoz való viszonyomban mutatkozik meg, akinek alakja mindig vonzó, tiszteletet parancsoló, de mikor új látásom nyílik rá, akkor még megnő az alakja. Még többet szeretnék mondani róla, mint amennyit valaha is vallottak a hívei. Igénytelen emberi alakján át olyan örök fenség és hatalom sugárzása ömlik rám, hogy leborulok és dadogva mondom: *Én Uram és én Istenem!* Nem test és vér jelentette meg nekem ezt a megismerést: ajándékba kaptam a Szentlélektől.

Így vagyok az erkölcsi győzelmeimmel is. Ha szembeszálltam velük, előbb-utóbb elernyed a karom és kihullott a kezemből a fegyver. De aztán voltak olyan tapasztalataim is, hogy láthatatlan védőpajzs vett körül, s a közelemben se férközhetett az általam. Nem én győztem. Valaki más harcolt értem. A nyert tisztaságot és épséget szintén ajándékba kaptam.

A legfőbb javaim sem az én vívmányaim, hanem az Ő ajándékai.

Ami a Szentléleknek általam másokon véghezvitt munkáját illeti, abban is ugyanez a helyzet. Az eredmények nem akkor mutatkoznak, amikor én, terveim szerint elvárnám, hanem számításaimtól függetlenül. Amikor munkába állok, hogy mások életében eredményeket érjek el, akkor tisztában kell lennem, hogy nem emberi munka vívja ki az eredményeket, hanem a Szentlélek ajándékozta a maga szuverén tetszése szerint, ott, akkor és úgy, ahogy jónak látja.

Még inkább így áll a dolog annál a szolgáltnál, amelyet én szeretnék elvégezni. Sohasem ismerem eléggé önmaga-

mat, és sohasem ismerem eléggé azokat, akikre hatással akarok lenni. Az önismeretem hiányossága eléggé óvhatna attól, hogy túl nagy jelentőséget tulajdonítsak öntudatos igyekezetemnek. Sokszor nagyon elégedetlen vagyok elvégzett munkámmal. Ügyetlenül szóltam és cselekedtem. Nem jól képviseltem a szent ügyet. S ugyanakkor – magam sem tudok róla –, mégis megragadott valakit a szolgálatom. Csak utólag tudtam meg, hogy a Szentlélek munkálkodott általam...

Azokat az embereket sem ismerem, akikkel lelki találkozásom van. Hogyan tudhatnám azt, hogy a munkám szikrái hol hullnak gyülékony anyagra, és hol alusznak ki nyirkos rongyok között? Néha, jól átgondolt tervek alapján, lelkiismeretesen végzett szolgálat után, biztosra veszem a hatást.

És én hazug álmoknak adom át magamat, ha sikerek tudatában pihenek le aznap. Váratlan meglepetések érnek a tekintetben, hogy hol, mikor, mely elejtett szavam vagy tettem bizonyult maradandóan jelentősnek valakire nézve. Nem vívmányok ezek, hanem ajándékok, a Szentlélek általam végzett munkája nyomán.

A mag is titokzatos, amit vetek. A talaj is kifürkészhetetlen, amelybe vetek. Az én munkám döntő része sem az enyém, hanem az általunk munkálkodó Szentléleké.

Mindezek arra tanítanak, hogy Szentlélekkel megteljesedett emberré kell válnom, elhárítva minden akadályt útból, kitarva előtte lelkem minden rejtekét. Akkor bennem is több fog végbemenni, mint amennyire én magam igyekszem, rajtam keresztül másokra is több erő fog kiáradni.

Minél biztosabban tapasztalom meg a Szentlélek munkáját életemben, annál inkább tudom, hogy itt van és munkálkodik. Ő a rendező elv. Ő teszi bizonyossá, hogy Isten él, és a világ sorsa jó kezekben van. Az enyém is.

Szenczi László

Hoztál-e napsugárt?

**Kint szürke köd, bent rosszkezd réme árt...
Mondd, Kedvesem, hoztál-e napsugárt?**

**Minket halál s gondoknak terhe nyűtt...
Hoztál nekünk sugárzó, halk derűt?**

**Mert kell a fény, az újuló öröm,
hogy kulcs legyen a hús-vér börtönön.**

**Mert fáj a Föld és minden bűnbozót...
Áldottak az örömhírt hordozók,**

**akikben a MEGVÁLTÓ LELKE jár!
Mondd, Kedvesem, hoztál-e napsugárt?**

Füle Lajos

(Füle Lajos április 19-én, a 90. évét betöltve megtért Teremtőjéhez.)

Minden tekintetben kisebbségben 1915–2015

Megboldogult Urbán Károly gyermekei szorgalmazására, lelkipásztor édesapjuk születésének századik évfordulójára, emlékére készült a könyv. 1915–1992: eme két időhatár közt zajlott Urbán Károly termékeny, áldott élete.

Az írásokban a lelkész egy-egy életszakaszát idézik fel a hálás emlékezők. Mács József író például a fiatal, pályája elején tartó lelkipásztorra emlékezik, aki hatással volt életének alakulására, hiszen „*kire hallgatott volna apám fia sorsának az alakításában, ha nem Urbán Károly nagytiszteletű úrra*” – írja. Orémus Zoltán esperes, Urbán Károly hároméves (1950–53) kassai szolgálati idejét dolgozta fel a hajdani jegyzőkönyvek alapján.

Erdélyi Géza, nyugalmazott püspök Urbán Károlynak a második világháborút követő ébredési mozgalomban betöltött szerepéről ír, míg Gömörszáros jelenlegi lelkipásztora, Tóth László, egykori elődjének máig élő emlékét eleveníti fel.

Balog Zoltán miniszter személyes hangvételű visszaemlékezésben ír édesapja és Urbán Károly barátságáról. Írásával gazdagítja még az emlékkönyvet Koncsol László író, a család barátja,

Hermán M. János, Oros Csaba, bói lelkipásztor és a család részéről Dávitkó József. Urbán Károly írásai is, valamint Böszörményi Istvánnak a losonci teológiáról írt tanulmánya is helyet kaptak a könyvben.

A hatszáz példányban megjelent emlékkönyv nem került kereskedelmi forgalomba, mindenki ajándékba kapja. Megjelentetésével a család nem titkolt célja, hogy felkeltsék a fiatal lelkészek, teológusok figyelmét, hogy

kutassák és feldolgozzák, milyen volt az ébredési időszak és a református egyház helyzete Szlovákiában 1943–1991 között.

Kis Lucia

(Partium Kiadó, Nagyvárad 2015)

Feladvány

Hol született Urbán Károly?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **június 15-ig** nyílt levelezőlapon, képeslapon vagy e-mailen juttassák el a Kálvinista Szemle szerkesztőségének címére (**930 10 Dolný Štál 386**). A helyes választ beküldők közt ajándék könyveket sorsolunk ki.

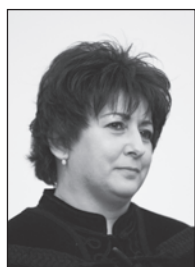
A márciusi számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik azt írták, hogy Keresztelő Jánost a börtönben lefejezték.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek – a Zsinati Elnökség jóvoltából – könyvjutalomban, mégpedig **Dőry Klára** (Bés), **Horváth Zsuzsa** (Torna) és **Szabó Ibolya** (Nagykapos).

Mindhárman egy képes *Újszövetséget* kapnak ajándékba. Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

Hogyan lehet pünkösdi ünnepével erősíteni a családot?

A Lélek eljövetele személyes és bensőséges kapcsolat: a hívő és a Lelket kiárasztó Szentháromság Isten szent kapcsolata, melynek van a világ által is felismerhető mozzanata: a Lélek gyümölcsének ajándéka. Az ünnep külsőségeinek hiánya (nincs fenyő, hímes tojás) pont ezekre a belső gyümölcsökre irányítja a figyelmet. A szeretet, öröm, bé-

kesség, türelem, szívesség, jóság, hűség, szelídség és az önmegtartóztatás: amelyek olyan biztos alapra helyezik a családokat, hogy a sok-sok próbatételt nem csak kibírják, hanem erőssé és növekedésre képessé teszik. Az ünnepen még inkább kihangsúlyozódhat bennünk Isten Lelkének ajándéka, annak növekedése, vagy felhívhatja a figyelmet, ha elhalványultak bennünk. Az istentisztelet, az úrvacsora, a Lélek közösségbe vonó ereje családon belül is egymás felé fordít, segít egymás terhének a hordozásában, megújít és gondot visel. Számomra feledhetetlen az a pünkösdi, amikor már a kisebb gyermekem is úrvacsorát vehetett és először járulhattunk közösen az úrvacsorai közösségbe.

Boldogan éltem meg az ünnep áldását. Isten adjon hitvalló népünknek áldott pünkösödöt!

Kassainé Mártha Tímea, lévai lelkipásztor

A család, mint a legkisebb, legmeghittebb közösség – élő módon beágyazott Krisztus közösségébe. Így van ez már az első pünkösdi óta, amikor a keresztyén nagy család a Lélek munkája által anyaszentegyházzá vált.

A közösség megtartó ereje, az összetartozásnak Jézusban való örömteli megélése mindig nyitott lehetőség azóta is.

Egy-ház, egyház vagyunk Benne és Általa.

Építeni csak megfelelő alapokra lehet. Drága örökségünk van már a reformáció évszázadaiból annak a bibliai igazságnak az életszerű alkalmazásában, hogy a hit hallásból van. Ezért olyan értékes lehetőség gyermekeink gazdagítása, a hit elsajátítható ismereteinek átadása, a családban és a gyülekezetben egyaránt.

Az erőt főntről várjuk és kapjuk. A hit ajándék és a Szentlélek munkája bennünk. Mindenki megélheti a maga „kis pünkösdjét”, amikor az élete megújul. Ezért élünk. Váradalmomban és hálaadásban. Egy szívvel és egy lélekkel fohászunk mi is ezért a Menny Urához, hogy közösségeink, családjaink megújuljanak.

Szathmáry Zsuzsanna, nagykálvini lelkipásztor

Istennek vannak szolgálói, akik haláluk után is fénylenek. Akiknek emléke áldott, és szolgálatuk példa és emlékezésre méltó. Ilyen volt Urbán Károly élete, aki száz éve született. Életrajzát és visszaemlékezéseket teszünk közzé az elkövetkezőkben az évfordulóra megjelent emlékkönyv alapján, hogy éberen tartsuk (felélesszük?), hogy milyen volt a református egyház helyzete Szlovákiában a háború utáni ébredési időszakban, valamint konkrétan 1943–1991 között, tehát amíg Urbán Károly ténykedése tartott Isten szölejében. Ha bárkinek a Kálvinista Szemle olvasói közül ezzel az időszakkal kapcsolatban emlékei és közlésre méltó dokumentumai vannak, kérjük, juttassák el szerkesztőségünkbe, tehessük közkinccsé Isten dicsőségére. (A szerkesztőség)

Urbán Károly 1915. április 28-án született Pelsőcön, református családban. A losonci Református Teológiai Szemináriumban 1938-ban megszerezte lelkészi oklevelét és azonnal Rimaszombatba került segédlelkésznek, Varga Imre parókus lelkész mellé. Urbán Károly visszaemlékezéséből lehet tudni, hogy szolgálatára meghatározóan hatott a losonci képzés és Sörös Béla, losonci lelkész, teológiai igazgató és püspök, akinek igehirdetését hallgatva *elevenítette meg Isten Lelke előtt Jézus Krisztus megváltó szeretetét, s lett számára Jézus élő út az élő Istenhez*. Segédlelkészként 1938 és 1941 között Rimaszombatban szolgált.

1942 őszén megnősült, feleségül vette az uzapanyiti Túrós Margitot és házasságukat Isten hét gyermekkel áldotta meg. Önálló lelkészként Bátkában szolgált (*a következő számban a bátkai születésű Mács József író visszaemlékezését tesszük közzé – szerk. megj.*), mely gyülekezetnek a két filiáját, Rakottyást és Tamásit is beszolgált. Erre az időszakra esik az evangelizáció országos méretűvé válása, amelyben derekasan részt vett.

1950-ben a kassai gyülekezet meghívta lelkészének, de a kommunista hatalom nem tűrte sokáig Kassán a virágzó magyar református gyülekezeti életet. Sztálinista módszerek alkalmazásával, 1953 tavaszán az állam megvonta az

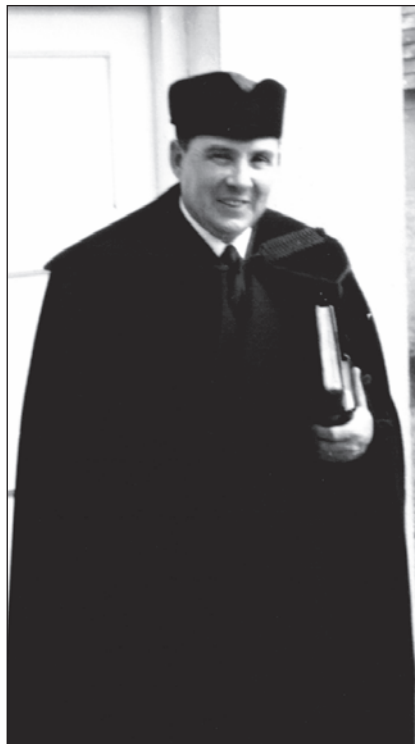
Hűség a próbák idején EMLÉKEZÉS URBÁN KÁROLYRA

engedélyt a kassai gyülekezetben való további munkálkodásától. Szolgálatától eltiltva lakott családjával 1954 tavaszáig a kassai parókián.

Világossá vált számára, hogy az állami hatóság eltiltotta a kelet- és nyugat-szlovákiai szolgálatától. Csak a harmadik kerület, a közép-szlovákiai maradt számára nyitva. Gömörszkarosra került, ahol 1954 tavaszától 1961 őszéig szolgált.

Az intézményesített egyházellenesség, az egyház és a hívők kigúnyolásának mindennaposága, a papok páriának tekintése – mindezek jellemezték a kort. Ez a szellemiség, valamint az egyházi vezetéstől magára hagyott állapot Urbán Károlyt lelkében megtépázta, de az Úr számára erőt adott a munka folytatásához.

Isten Lelkétől áthatva, megtalálta a módját a hatékony és életmentő szolgálatnak: sorra látogatta a családokat Szka-

Urbán Károly

ronon, Alsófalu, Felsőfalu, Visnyón és Rásban – legtöbbször feleségével együtt.

1961-ben hívta őt meg a tornaljai gyülekezet, ahol nyugdíjba vonulásáig, 1988-ig szolgált. (Tornalja leányegyházközségei, Szárnya, Királyi és Beretke is a gondjaira voltak bízva.)

Ebben a hivatali periódusban alakultak ki a hatvanas évek végétől kezdve a hollandiai kapcsolatai: bizalmasan segítette és irányította a holland testvéret az erősen karbantartásra szoruló, megrongálódott templomokra szánt anyagi segélyek elhelyezésében – egész Gömörben.

A hollandok ebben az időben fiatal lelkész házaspároknak juttattak segítyt, gépkocsit a több gyülekezetben szolgáló lelkészek számára, idős, nyugdíjas lelkész családok megélhetésére, vagy külföldi gyógyszerre szereztek pénzt. A hetvenes években alakult ki kapcsolata azokkal a magyarországi lelkészekkel, akik a Felvidék és ottani lelkésztestületük szolgálata és sorsa felől érdeklődtek. Élete végéig meleg lelki-testvéri kapcsolata volt néhai Balog Zoltán szolgátságával, Nakézensy lelképásztorával, és az evangelizációkban résztvevő lelkésztestületével is.

Egyházi funkció, rang, sohase kísérte, egyedül Isten igéjének a szolgálata lebegett szeme előtt. Isten országának ügyében magát autonómnak, függetlennek tudta tartani.

Tornaljáról 1988 tavaszán megromlott egészségi állapotából kifolyólag, hetvenhárom évesen nyugalományba vonult, Kassára költözött, de feleségével hamarosan Jókára mentek Mária lányukhoz, aki pályakezdő lelkész- és fiatal anyaként a jókai református gyülekezetben végezte szolgálatát. Ottiltűket ideiglenesre tervezték. Mária lányuk azonban 1989. október 13-án huszonhét évesen szülés utáni trombózis áldozata lett. Az Úr Isten magához szólította.

Urbán Károly életének és népes családjának ez volt a legnehezebb, mély sebet hagyó eseménye. Így azután elhunyt lányának szolgálatát alázattal és megrendült szívvel folytatta mindaddig, amíg az Úr Isten őt is haza nem hívta életének hetvenhetedik esztendejében, 1992. január 13-án.

Földi maradványait szolgátságára és jó barátja, Balog Zoltán vigasztaló szavai mellett a jókai temetőben helyezték nyugalomra, Mária lányának sírja mellé.

Kamaszok és szülők között akkor alakulhat ki kölcsönösen értő és odafigyelő kommunikáció, ha először mi, szülők határozzuk el, hogy szívósan és szenvedélyesen meg akarjuk ismerni minden gyerekünket. Akkor érdeklí őket, amit tudunk, ha már tudják, mennyire érdekelnék minket. Az olyan szeretetteljes és biztosságot nyújtó családokban, ahol a szülők kitartóan locsolják és táplálják a gyerekeikkel való kapcsolatot, a kamaszok is szóba állnak a szüleikkel.

Nem könnyű új sebességbe kapcsolni, amikor jól ismert gyerekünk helyett egyszer csak egy undok idegen kezdi használni a fürdőszobánkat. Pedig eljött az ideje, hogy a gondoskodó-tanítató üzeméből átálljunk az életre való felkészítésre.

A kamaszkori **felkészítő** nevelés a gyerekkori **tanító** nevelés természetes folytatása. A kamasznak abban segítünk, hogy a való életben is alkalmazni tudja mindazt, amit a korábbi évek során tanítottunk neki. Most próbálja ki, hogy az eddig tanultak a gyakorlatban is működnek-e. Az értékrend, amit korábban a fejükbe tápláltunk, a kamasz évek alatt válhat saját meggyőződésé, belülről fakadó életgyakorlattá.

A mai posztmodern világban, amely túlfűtött izgalmakat, vonzó és szórakoztató élményeket kínál, érthető, ha úgy

érezd, hogy nincs mit nyújtanod a kamaszodnak, sőt, labdába sem tudsz rúgni. Pedig a kamaszod többre vágyik a felszínes vibrálásnál. Ő is olyan ember, akit Isten önmagához hasonlóvá teremtett: társas lény, aki a feltétel nélkül elfogadó szeretetkapcsolatban adja leginkább önmagát.

Azon kívül, hogy egyedülálló tapasztalatokkal, látásmóddal, bölcsességgel, képességekkel, és belső értékekkel rendelkezel, ha érett felnőtt vagy, **képes vagy őt feltétel nélkül elfogadni – nem úgy, mint a kortársai.** Kamaszod a feltétel nélkül elfogadó kapcsolat közegében nyílik meg arra, hogy hasonlítani akarjon hozzád, jelentsen neki valamit az, hogy összetartoztok, a tőled érkező hatásokra fogékony legyen, megbízzon benned, és vállalni merje a valódi önmagát a társaságodban.

Különleges szereped a kamasz életében

A biztonságos kötődéstől a bizalmas kapcsolatig:

1. **Testi közelség:** összeköt, hogy testközelen vagyunk egymással; látjuk, halljuk, megérintjük egymást. „Szeretnek együtt lenni velem...” Ez a kötődés első lépése – a csecsemő a testközeli szintjén éli át a biztonságos kötődés élményét.

2. **Hasonlítottunk:** összeköt, hogy sok közös vonás van bennünk – szívesen utánozzuk is egymást. „Sok közös van bennünk...”

3. **Fontosak vagyunk egymásnak:** összeköt, hogy segíteni tudok, értékes vagyok, hasznos vagyok a másinak – emberbaráti szeretet. „Számítok rá... és ő is számít rám.”

4. **Összetartozunk:** összeköt, hogy kitartunk egymás mellett

(lojalitás, hűség) – nem mindenkivel vagyunk ilyen kapcsolatban.

„Úgy érzem, hogy kitart mellett... Mindig ott áll mögöttem.”

5. **Szeretjük egymást:** összeköt, hogy kifejezzük egymás iránt érzett gyöngéd szeretetünket. „Úgy érzem, hogy szeret...”

6. **Jól ismerjük egymást – bizalmas kapcsolat:** összeköt, hogy bizalmasan feltárhatom magam valaki előtt, és bármit tud is rólam, elfogad, ahogy vagyok. „Annak szeret/fogad el, aki vagyok, bármi történik...” „Szeret, pedig ismer...”

Meg tudunk bízni egymásban, és önmagunk merünk lenni egymással; bármi történik, feltétel nélkül elfogadjuk és szeretjük egymást. A kapcsolat legmélyebb szintje.

„*Boldog ember az, aki nem jár a bűnösök tanácsa szerint, nem áll a vétkesek útjára, és nem ül a csúfolódók székére, hanem az Úr törvényében gyönyörködik, és az ő törvényéről elmélkedik éjjel-nappal. Olyan lesz, mint a folyóvíz mellé ültetett fa, amely idejében megtermi gyümölcsét...*” (Zsolt 1,1–3).

Lehet, hogy a kamaszod gyökerei most nem érik el közvetlenül az élő víz forrását. Lehet, hogy akikkel együtt jár, akikkel együtt áll, és akikkel együtt ül, akinek a társaságát élvezzi, akikre hallgat, azok nem bölcssek, hanem bolondok, vagy ostobák a Biblia fogalmai szerint. Te viszont lehetsz folyóvíz mellé ültetett fa, aki Jézusba veti a bizalmát, és aki Isten igazságát forgatja a fejében egész nap! Mások helyett nem tudsz hinni, bízni, gondolkozni és döntéseket hozni... de lehetsz az élő víz csatornája, még a saját kamaszod számára is!

A nevelés a kapcsolatról szól!

A gyerekekre a **kapcsolat** van hatással, nem a szülő tekintélye. A kamasz is olyan közegben bontakozik ki és fejlődik egészségesen, ahol tudja, hogy van választási szabadsága az őt érintő kérdésekben, nem kell szégyellnie magát, amikor hibázik, és akkor szeretik a legjobban, amikor a legkevésbé érdemi meg – a nevelésben így nyilvánul meg a kegyelem. A kamaszok neveléséhez a bizalmas szülő-gyerek kapcsolat hátországára van

szükség. Ha a kamaszoddal semmi más nem csinálsz, csak rendszeresen leülsz vele kettesben reggelizni, és olyankor semmi másról nem hallasz, mint arról, hogy mi történik a nyolcadik osztályban, a lehető legtöbbet teszed érte.

A kommunikációs hidnak, amit most építesz, egy nap nagy hasznát veszi majd.

Ha kitartóan és következetesen töltesz időt a kamaszoddal, lehetőleg kettesben, élő kapcsolatot tudsz vele teremteni; rajtad keresztül ő is hozzájuthat a bölcsesség, az igazság, a szeretet és a kegyelem kiapadhatatlan forrásához.

Brouwer Pálhegyi Krisztina

(A szerző engedélyével: krisztamami.wordpress.com)

Előfordulhat, hogy a gyerekeddel kapcsolatban jól látod el minden feladatodat, csak éppen nem azt a szerepet töltöd be az életében, amire szükségé volna.

Azzal nem fogod ellensúlyozni a korszellem hatásait, ha eléred, hogy a gyereked rendben tartja a szobáját, és jó jegyeket hoz.

A gyereknevelés nemcsak szórakoztatásból, fejlesztésből és életben tartásból áll.

A nevelés a kapcsolatról szól!

Püspökhelyettesi szolgálatának második ciklusát tölti Géresi Róbert, Abaújszina, Migléc és Perény reformátusságának lelkipásztora. Szolgálatának szempontjairól és keresztyénségünk hangsúlyosabbá tételének hogyanjairól kérdeztük.

– Hat év tapasztalatával a háta mögött, könnyebb vagy épp nehezebb volt vállalni az újbóli jelölést?

– Szolgálatom az Istentől való elhívásra mondott igennel elkezdődött. Mindig azon a helyen próbáltam Isten megváltó kegyelmét hirdetni, ahova Ő állított. Teológusként és később lelkészként az ifjúsági munka volt a szolgálati területem. A kassai katechetikai szemináriumban hitvallásismeretet, dogmatikát és dogmatörténetet tanítottam. Az írott szó eszközével pedig a Református Újság több mint tíz éven keresztül megjelenő mellékletét, az *Egy lépés* ifjúsági rovatot szerkesztettem.

A Zsinatban és a Zsinati Tanácsban már tizenkét éve tevékenykedtem a jelenlegi szolgálati ciklus előtt. Mindezt azért mondom el, mert számomra a Zsinati Tanácsban és az Elnökségben végzett szolgálat a legnehezebb. Nem elsősorban az elvi meghatározottság feldolgozása a nehézség, hanem az aktuális ügyek kezelésének a feladata. Tizenkét év nagyon sok terhet rak az ember vállára. Örömmel látom, ha a munkánknak eredménye van. De sajnos azt is ki kell mondanunk, hogy bizonyos esetekben nem sikerül előrejutást elérnünk, sőt vannak területek, ahol visszaesés tapasztalható. Alázattal kell látnunk saját tevékenységünket. Az idő előrehaladtával pedig a feladatok száma egyre nő. Ezt mindannyian érzékeljük, akik ebben a szolgálatban vagyunk.

A püspök úr kezdeményezésére az elnökség tagjai más-más területeket vállaltak fel, hogy így osszák meg a munka terhet. Jelenlegi helyzetemben a belső és a külső elhívást is éreztem. Viszont meggyőződésem, hogy az egyházmegyei és közegyházi tisztségek betöltésénél egyházunknak meg kellene határoznia a tisztségben eltölthető idő maximumát. Erdélyben és Magyarországon is ez a gyakorlat, nekünk is el kellene gondolkodnunk mindezen.

– Egyházunk az egyetemes papság elvét vallja. Ön, mint döntéshozó, mennyire támogatja, hogy a laikus szolgálattevők több szóhoz juthassanak a gyülekezetekben, vannak-e olyan területek, ahol kimondottan hasznosnak látná, ha a lelkipásztorokat „tehermentesítenék” a gyülekezetek szolgálatra elhívott tagjai?

A belső és a külső elhívásra hallgatva Beszélgetés Géresi Róbert püspökhelyetessel

– Nagyon hálás vagyok Istennek, hogy szolgálataimban mindig testvéri közösségekben tudtam dolgozni. Saját munkámat is a munkatársi közösségek által elvégzett szolgálat részeként látom. Református egyházunknak nem „nagy személyiségekre” és őket alázattal követő „báránykákra”, hanem Isten akarata előtt meghajló közösségekre van szüksége. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy az Istentől kapott karizmát meg kellene tagadnunk, de a hit mindig közösséget formál. Itt mindenkinek megvan a helye, és a hiányzó szolgálattévő az egész közösség számára hiányzik. Imádkozunk és tennünk kell azért, hogy egyházzenészek, kántorok, gyermekekkel és ifjúsággal foglalkozó gyülekezeti tagok, szerteszolgálatban tevékenykedők, segítők, jó szándékú hívek sokasága legyen jelen az egyházi életben. Nagyon fontosnak tartom, hogy egyházunkban teológiailag

Géresi Róbert püspökhelyettes a Berekfürdőn megtartott lelkésztoábbképzőn.

felkészült, tisztánlátással megajándékozott lelkipásztorok szolgáljanak. A szekularizáció és a „vallási piac” olyan helyzetet teremtett, hogy nagy szükség van az olyan lelkészekre, akik különbséget tudnak tenni, és arra is, hogy az ő útmutatásukat a közösségekben komolyan vegyék. Az egyéni hitmegtapasztalás, a napi bibliaolvasás református hitmegélésünk alapja.

A teológiai végzettséggel nem rendelkező gyülekezeti tagok hitből fakadó látása az egyház éltető ereje. Az ő bizonyosságtételüknek, szolgálatuknak hatalmas ereje van. Ha komolyan vesszük, hogy a család a legkisebb gyülekezet, akkor ezt

másként nem is gondolhatjuk. Viszont érzékelhetően magában hordoz ez bizonyos veszélyeket is. Találkozhatunk olyan helyzetekkel, amikor a mások – lelkész, gondnok, egyházi, kántor stb. – irányába bírálatot megfogalmazó, de ténylegesen vajmi keveset tevő gondolkodásmód nyer teret. Sokan „tudják”, hogy másoknak mit és hogyan kellene tenniük, de úgy, hogy ők nem mozdulnak. Sajnálatos jelenség ez.

Szeretnék egy másik veszélyről is beszélni: amikor az „én jobban tudom, mint a pap” gondolkodásmód elharapózik, a bibliaórákon vagy a személyes beszélgetésekben látásmódok közötti küzdelem jelenik meg, ott az alázat hiányát érzékelhetjük. Sok keserűséget okozhat ez a hamis magabiztosság az egyházunkban.

A lelkész tehermentesítéséről pedig azt gondolom, hogy feltétlenül szükséges. Nagyon betegnek tartom azt a közösséget, ahol a lelkésznek kell végeznie „mindent”. Természetes az, hogy a lelkipásztorok és családtagjaik segítik a gyülekezet életét érintő tevékenységeket, de hogy egy példát mondjak: a templom környezetének rendszeres rendben tartása nem a lelkész és családjának a feladata.

A közösség fogalmának újszövetségi meghatározása az egyedüli helyes és követendő példa. Itt arról szól az ige, hogy a közösség egy olyan test, amelynél minden résznek megvan a maga feladata. Erre kellene törekednünk a saját életünkben is.

– Az elkövetkező ciklusban továbbra is az Ön feladata lesz a lelkésztoábbképzők szervezése. Gyülekezteink nagyon sokszínűek: vannak városiak, nagy falusiak, kicsi szárványosodóak és nyelvet váltóak, vegyesek és egynyelvűek, élők és – bizony leépülők is. Mik azok a témakörök, célok, amik köré tervezi felépíteni a képzést? A gyülekezteink különbözősége ellenére is létezhet-e egységes képzés, vannak-e azonos célok?

– Az előbbieken is említettem, hogy azt tartom helyesnek, ha egyházunkat közösségi döntések irányítják. Nincs ez másként a lelkésztoábbképzés esetében sem. Úgy látom, nekem az a feladatom, hogy egy munkaközösség keretén belül szolgáljak ennél a feladatnál is. Gyülekezteink valóban sokszínűek. Ez komoly kihívást jelent a szolgáló lelkészek számára. A lelkésztoábbképzések feladatát éppen ezért többrétűnek látom. Egyik ré-

(Folytatás a 9. oldalon)

(Befejezés a 8. oldalról)

teg az általános, mindannyiunk számára elfogadott hitigazságok elmélyítése, elsősorban az aktuális kihívásokra való reflexióként. A másik fontos részt a szolgálati területekre való szakosodás jelenti. Miközben meggyőződésem, hogy a „jó rend” érdekében a parókiális jog intézményét egyházunkban továbbra is fenn kell tartanunk, amellet a gyülekezeti „hátárokat” a szolgálati területek mentén, a karizmák érvényesülése érdekében lazítanunk kell.

Hogy mire gondolok konkrétan? Például az egyházzenére. Karizmával megajándékozott szolgatársak miért ne vezethetnének több gyülekezetben kórust? Gyerekekkel foglalkozó testvéreink miért ne foglalkozhatnának több gyülekezet gyerekeivel? Lehetne folytatni a sort szinte minden szolgálati terület megemlékezésével. Nagyon jónak tartom a szöszékcse-re gyakorlatát, mikor a földrajzilag egymáshoz közel élő gyülekezetek lelkészt cserélnek meghatározott időközönként egy-egy szolgálatra. Látnunk kell, hogy a világ gyors változása ezekben a kérdésekben is több rugalmasságot vár el tőlünk.

Komoly kihívásnak tartom az önazonosságtudat kérdését egyházunkban. Mitől és miért vagyunk reformátusok? Mit ajándékozott nekünk az Isten örökségként és feladatként? Az idei képzés ezekkel a kérdésekkel foglalkozik majd. A nemzethez való tartozás – mint hitünk része –, is komoly kihívás számunkra. A rendszerváltás óta eltelt negyedszázad tapasztalatai azt mutatják, hogy nem hallgathatunk ezekről a kérdésekről, nem dughatjuk homokba a fejünket. Mielőtt valaki azt olvasná ki ebből, hogy a szlovák református testvéreink érdekeivel szemben szólok, azonnal szeretném leszögezni, hogy ez nincs így! A szekularizációs tendenciák olyan erősek Közép-Európában, hogy a szlovák közösségek ugyanolyan veszélyeztetettek, mint a magyarok vagy más kisebb nemzetek. A legutóbbi népszámlálási adatokat tekintve például a cseh nemzet identitástudatának megroppanását érzékelhetjük. Komoly veszély ez minden nemzet számára. Azt gondolom, hogy minden nép Istentől való ajándékként kell, hogy elfogadjja saját önazonosságát, nyelvét, kultúráját, s azt öröznie, továbbvinnie kell. Egyházunk lelkészei és gyülekezeti tagjai nagyon sokszor küzdenek ezekkel a kérdésekkel, és hoznak helyes döntéseket. Viszont a jelen sürgős feladatának tartom, hogy összegyűjtsük az útmutatást szüljessen ebben a témában. Ezt is a lelkész-képzés egyik feladatának látom.

A belső és a külső elhívásra hallgatva Beszélgetés Géresi Róbert püspökhelyetessel

– **A világ hangosabbik fele nem kér a keresztyénekből. Unos-untalan ismételt téveszmék és megbélyegzés jellemzi a megszólalásukat (elég a legutóbbi, a család védelmében meghirdetett népszavazás indulatos elutasítására gondolni). Hogyan lehetne elérni, hogy felerősödjön a keresztyéni hang, hogy a bibliás emberek hatása jobban érződjön a világban?**

– Ez egy nagyon nehéz kérdés. Beszélgetésünk idején nagyon friss az afrikai, kenyai terrortámadás eseménye. Százötven körül van a legyilkolt keresztyén egyetemisták száma, és ez a szám még sajnos növekedhet. A média viszont szinte teljesen néma. Alig lehet itt-ott hallani, olvasni, látni híreket a szörnyű eseményről. Mindez néhány hónappal a párizsi gyilkosságok, az azt követően – jogosan – kialakult tiltakozáshullám és összefogás után történt. Azon gondolkodtam el, hogy ha a világot már a keresztyének tömeges lemeszárlásának esete sem érdekli, hogyan érdekelné a bizonyágtételük?!

„Ha a világot már a keresztyének tömeges lemeszárlásának esete sem érdekli, hogyan érdekelné a bizonyágtételük?!”

Viszont ha belegondolunk, az első keresztyéneknek sem volt mediális felületük, üldözötként, titokban végezték a missziót. Az akkori világ nagyobbik és hangosabbik fele sem kért a keresztyén-ségből, de mindez nem akadályozta meg az első keresztyéneket abban, hogy az adott lehetőségeket maradéktalanul kihasználják a bizonyágtétel céljából.

Ma már ritkán tudatosítjuk, de a reformáció századában a misszió egyik eszköze a „szórólap” volt. Igehirdetésekkel, énekekkel, szórólapokkal, könyvnyomatással hirdették eleink az evangéliumot. Véleményem szerint bátrabbnak kell lennünk ezeken a területeken. Használunk kell azokat a lehetőségeket, melyeket a kor elénk hoz.

Szabó István püspöktől hallottam, hogy az egyháznak minden felületet használnia kell a bizonyágtételre, tudatosítva azt is, hogy ezeknek veszélyei is vannak. Nem kell félnünk az újdonságoktól! Én örülök, hogy a mobiltelefonon három különböző bibliai program van, és bármikor olvashatom ezeket. Az Énekeskönyv is ott van mindig velem a telefon segítségével. Nem kellene félnünk az új technológiáknak a gyülekezeti életbe való bevezetésétől. Egyszerűen felfoghatatlan számomra, hogy miért lenne az teológiai gond, ha valaki táblagépből olvassa fel az igét a szószéken. Az istentisztelet méltóságát a szószékről nem a táblagép veszélyezteti!

Mondom mindezt úgy, hogy én nyomtatott Bibliát használok. Aki az új eszközökön megütközik, az a villanyáramot is kapcsolta ki a templomból, mert száz évvel ezelőtt még nem volt, a mikrofonról nem is beszélve...

Amíg belső egyházi köreinkben nem megszokott, általános és elterjedt a jelenlegi mediális felületek bizonyágtételre

és egyházépítés céljaira való használata, addig miért gondoljuk, hogy „kifelé” majd tudjuk ezeket a felületeket használni és megtörténi az át-törés? Hogy a sportból vegyem a példát: nem lesz addig jó válogatott, míg gyenge az utánpótlás képzése és a helyi bajnokság.

Nagyon fontosnak tartom a tudatos tevékenységet ennél a té-

makörnél is. Egyházunk a nyomtatott sajtó mellett az elektronikus felületeket is használja. Igaz, gyerekcipőben jár még ez a szolgálat, de mindent meg kell tennünk, hogy minél előbb a bizonyágtételünk kiemelt eszköze legyen.

Látnunk kell azt, hogy össze kell fogni erőinket, mert egyedül erőtlenek vagyunk. Nekünk ebben a témakörben nem százezer szlovák állampolgárságú reformátusban kell gondolkodnunk, hanem tizenötmillió magyar és ötmillió szlovák szívben és lélekben. Ennyi embertől van meghívásunk a misszió szolgálatára.

Adjon Isten bölcsességet, erőt és kitartást, hogy ezt a szolgálatot el tudjuk végezni!

Kis Lucia

A ceruza meséje

A gyermek nézte a nagypját amint levelet ír. Egy adott pillanatban megkérdezte tőle: – Olyan mesét írsz, ami velünk megtörtént? Vagy talán egy rólam szóló történetet írsz?

Nagypja, félbehagyta az írást, és mosolyogva ezt mondta unokájának: – Igaz, rólad írok. Azonban a szavaknál fontosabb a ceruza, amivel írok. Szeretném, ha ilyen lennél te is, amikor meg-nősz.

A gyermek értetlenkedve nézte a ceruzát, mivel semmi különöset nem látott rajta. – De ez olyan, mint az összes többi ceruza, amit életemben láttam!

– Minden attól függ, hogyan nézed a dolgokat. A ceruzának öt értéke van, amit ha sikerül megtartanunk, olyan emberré válunk, aki egész életében békében fog élni a világgal. Első érték: tehetsz nagy dolgokat, de soha ne feledd, hogy létezik, egy lépteinket vezető

Szeretet-installálás

Ügyfélszolgálat: Igen, miben segíthetek?

Felhasználó: Hát, hosszás megfontolás után úgy döntöttem, installálni fogom a Szeretetet. Végigvezetne, kérem a folyamaton?

Ügyfélszolgálat: Rendben, szívesen segíték. Készen áll az indulásra?

Felhasználó: Hát, nem vagyok egy műszaki zseni, de azt hiszem, készen állok. Mit kell először tennem?

Ügyfélszolgálat: Első lépésként nyissa meg a Szívét. Megtalálta a Szívét?

Felhasználó: Igen, de egy csomó más program is fut jelenleg. Lehet telepíteni a Szeretetet, miközben ezek futnak?

Ügyfélszolgálat: Milyen más programok futnak?

Felhasználó: Lássuk csak, van Múltbéli Megbántódás, Alacsony Önértékelés, Harag és Neheztelés. Ezek futnak éppen.

Ügyfélszolgálat: Nem gond, a Szeretet fokozatosan törölni fogja a Múltbéli Megbántódást a jelenleg működő rendszerekből. A hosszú távú memóriában esetleg megmaradhat, de már nem fog megzavarni más programokat. Végül a Szeretet felül fogja írni az Alacsony Önértékelést a saját moduljával, amit Egészséges Önértékelésnek hívnak. Viszont a Haragot és a Neheztelést teljesen ki kell kapcsolnia. Ezek a programok megakadályozzák a Szeretet megfelelő installálását. Ki tudja kapcsolni ezeket?

Felhasználó: Nem tudom, hogyan kell kikapcsolni őket. Meg tudja mondani?

Ügyfélszolgálat: Örömmel. Menjen a startmenübe és indítsa el a Megbocsátást. Ezt addig kell ismételnie, amíg a Harag és a Neheztelés teljesen ki nem törlődnek.

Felhasználó: Rendben, kész! A Szeretet automatikusan elkezdte telepíteni magát. Ez normális?

Ügyfélszolgálat: Igen, de ne feledje, önnek csak az alap-program van meg. El kell kezdenie kapcsolódni más Szívekhez, hogy hozzáférjen a frissítésekhez.

Kéz. Ezt a kezet Istennek nevezzük, és Ő vezet mindig kívánsága szerint minket. A második érték: időnként abba kell hagynom az írást, hogy meghegyezzem a ceruzát. Ez kevés fájdalmat okoz a ceruzának, azonban végül hegyesebb lesz. Tehát el kell tudnod viselni a fájdalmakat, mivel ezek tesznek

jobbá téged. A harmadik érték: a ceruza megengedi nekünk a radír használatát, hogy kitöröljük azt, ami téves. Meg kell értened azt, hogy kijavítani egy dolgot, nem jelent feltétlenül rosszat, a legfontosabb az, hogy megmaradjunk az igaz, egyenes úton. A negyedik érték: a ceruzának nem a fája vagy külső formája a fontos, hanem a benne lévő grafit. Ugyanígy gondozd azt, ami benned történik. És végül az ötödik érték: mindig nyomot hagy.

Neked is tudnod kell, hogy bármit teszel is életedben, nyomokat fog hagyni, ezért meg kell próbálnod minden tettetted tudatosítani.

(Forrás: internet)

Felhasználó: Hoppá! Máris kaptam egy hibaüzenetet. Azt mondja: „Hiba – A program nem fut külső egységeken.” Most mit tegyek?

Ügyfélszolgálat: Ne aggódjon! Ez azt jelenti, hogy a Szeretet program Belső Szíveken való futásra lett tervezve, de az ön Szívén még nem futott. Kevésbé technikai nyelven ez csak annyit jelent, hogy önnek először saját magát kell Szeretnie, mielőtt másokat Szerethetne.

Felhasználó: Tehát most mit tegyek?

Ügyfélszolgálat: Gördítse le az Önellfogadás menüt; majd kattintson az alábbi fájlokra: Megbocsátok Magamnak 2.0, Felfedezem az Értékeimet 1.5, Tudomásul Veszem a Korlátaimat 3.0.

Felhasználó: Rendben, kész.

Ügyfélszolgálat: Most másolja őket az „Én Szívem” könyvtárba. A rendszer felül fog írni minden zavaró programot és kijavítja a hibás programozást. Ezen kívül törölnie kell a Terjengős Önkritikát az összes könyvtárból és kiürítenie a Kukát, hogy biztosan eltávolítsa teljesen és soha ne jöhessen újra elő.

Felhasználó: Megcsináltam. Hé! A Szívem új fájlokkal telik meg. Mosoly jelent meg a képernyőmon és a Béke meg az Elégedettség bemásolja magát minden felé a Szívembe. Valamint az egész rendszerem melegedni kezdett. Ez normális?

Ügyfélszolgálat: Sok esetben. Másoknak eltart egy ideig, de végül minden helyreáll a megfelelő időben. A rendszer melegedése normális, és javítja a Szív működését, ne aggódjon. Egyébként jó érzés, nem?

Felhasználó: De, csak szokatlan.

Ügyfélszolgálat: Szóval, a Szeretet telepítve és rendezes fut. Még egy dolog, mielőtt letennénk. A Szeretet Ingyenes Program. Figyeljen rá, hogy továbbítsa azt és a különféle változatait mindenkinek, akivel kapcsolatba kerül. Ők is megosztják majd másokkal és visszajuttatnak viszonzásul önhöz is új és izgalmas változatokat.

Felhasználó: Köszönöm, Isten.

Jézus hívásának ereje Tanyon a diakónia jegyében

Isten embereket használ tervének véghezvitelére: engedelmes szívet keres (Lk 5,27–32).

2015. január 12-től a tanyi gyülekezet diakóniája elindított egy napközis otthon, ahol a fogyatékkal élők és idősek számára biztosítanak napközis foglalkozást. Az otthon „alkalmazottai” igényelhetnek reggelit, tízórait, ebédet és uzsonnát is. Két gondozó és egy karbantartó, sofőr végzi a munkát a helybéli lelkipásztor, Csík György vezetésével.

Egy örömteli hétvége A MISKOLC MELLETTI MÁLYIBAN

A Gömri Református Egyházmegyében már több mint két éve, hogy elindult a felnőttképzés gondnokok, presbiterek, szolgálattelvő gyülekezeti tagok részére. 2015. március 27-én és 28-án, már másodszor vehettünk részt a Miskolc melletti Mályiban, a Tiszánineni Református Egyházkerület Mécses Központjában, egy kétnapos felnőttképzésen.

Az alkalom áhítattal vette kezdetét, amelyen egyházmegyénk esperese, Nagy Ákos Róbert szolgált igehirdetéssel a Jel 3,14–22 alapján, s köszöntötte a mintegy 70 főnyi kis csoportot: lelkipásztorokat, gondnokokat, presbitereket és gyülekezeti tagokat. Ezt követően Szűcs Sándor, meghívott szakmai tanácsadónk előadása következett. Az előadás legelején elmesélte, hogyan tért meg egy református család hatására, majd a rövid bemutatkozás után a gyülekezetépítés nyolc dimenziójáról esett szó. Ezen a tartalmas péntek-

A kezdeti nehézségek és az anyagi hiánya sem veszi el ennek a kis csapatnak a kedvét, hogy segítsen a rászorultakon. Tervben van egy munkaterápiás műhely kialakítása is, ami még bővítené a foglalkoztatás lehetőségét.

Most már hat éve, hogy kislányom, Szilvike szép csendesen, boldogan elköltözött az örök hazába. Jönnek hozzám emberek a faluból, a volt tanítványaim és panaszkodnak, tele van az életük nehézségekkel. Nem értik, hogyan lehetek ilyen nyugodt, nem vádolok senkit, nem aggó-

ki előadáson nagyon sok új dolgot hallgathattunk meg a gyülekezeten belüli szolgálatokról. Azt például, hogy hogyan nyisunk idősebb testvéreink felé, hogyan segítsünk nekik akár odahaza is; hogyan tudjuk bekapcsolni a gyülekezeti közös-

ségbe a gyermekeket, fiataljainkat; hogyan találja meg minden generáció a maga kedvenc érdeklődési körét, de úgy, hogy közben megmaradjanak az ige fényében, dicsőítve a mi Urunkat, énekekben és imádságban; hogyan szervezzünk különböző

dom a holnap felől, csak azt keresem, hogy hol és kinek segíthetek. Én sem értem, csak azt tudom, hogy engem a nagy beteg kislányommal átélt hitbeli élmények segítettek élő hitre jutni. Ő a földi dolgokban ugyan kevésbé volt járatos, de a mennyieikben annál inkább.

Az Atya kegyelméből most részt vehettek a de Ruyter napközi otthonban a tartósan kedvezőtlen egészségi állapotú és idősök fejlesztő foglalkoztatásában. Hálás vagyok, hogy erre a feladatra, a csapatmunkába beválasztottak és szeretném megkérni a testvéreket, hogy imádkozzanak értünk, hogy ez a munkánk gyümölcsöző legyen. Mindenért Istené a dicsőség!

Bedecs Éva

programokat, amelyek inspirálják mind a hívő, mind a nem hívő embereket, hogy eljöjjenek, és ott maradjanak a gyülekezetben, s majd akár ők maguk is szolgálattelvőkké váljanak.

Vacsora után a beszélgetés és az éneklés volt a főszerep, s aki akarta még tovább hallgathatta Szűcs Sándort.

A reggeli áhítaton Gebe László szolt az Ef 5,1–2 alapján, ami szintén a szeretetteljes szolgálatban erősített meg minket. Az áhítat után következett az előadás második része, melyben Szűcs Sándor osztotta meg velünk hasznos gondolatait, és a végén kiértékelte azokat az anonim tesztek, amelyeket a csoportos beszélgetéseken volt lehetőségünk megbeszélni és kitölteni, hogy képet kapjunk gyülekezeteink erős és kevésbé erős területeiről.

Akik részesei lehettünk a csodálatos két napnak, meggazdagodva, lelkileg feltöltődve térhettünk haza. Köszönjük a szervezőknek, a vendéglátóknak és mindazoknak, akik e hétvégén azon fáradoztak, hogy minden szépen és rendben menjen végbe.

Deme Gábor

Gömörben egy kicsi gyülekezetben Zsóron megemlékeztek a kitelepítettekről

Néhány évnyi szünet után bibliaköri összejöveteleket tartottunk az elmúlt tél idején hetente egy alkalommal a zsóri gyülekezetben. Bibliaóráink tárgyát Az apostoli hitvallás képezte. Az együttlétek alkalmával felmerült, hogy emlékezzünk meg istentisztelet keretében a községből Csehországba és Magyarországra kitelepítettekről. Ennek időpontja húsvét ünnepén jött el. A feltámadás örömezenetének meghirdetése mellett Tóth László lelkipásztor felolvasta annak a négy Csehországba, valamint nyolc Magyarországra telepített családfőnek a nevét, akik ennek a történelmi igazságtalanságnak családjaikkal együtt szenvedőalanyai voltak. A

lelkipásztor igehirdetését egy Fekete Károlytól származó idézettel fejezte be: „Hiszem testünknek feltámadását. Az egyén üdvösségén túl az a bizonyosság szólal meg ebben, hogy a nagy világdráma is a maga egészében olyan befejezést fog nyerni, amely értelmet ad az egésznek, igazságot szolgáltat minden jelenbeli elnyomott igazságnak és kárpótlást hoz minden évezredes kereszthordozásért.”

Az istentiszteletet követően elhelyeztük az emlékezés koszorúját a templomkertben álló kopjafán. Az Úr legyen kised gyülekezetünk őriző pásztor!

–tl–

Nagy Ákos Róbert esperes virágcokorral és jelképes ajándékkal köszöntötte a runyai reformátusok nevében április 5-én, húsvét vasárnapján a templomban a gyülekezet gondnokát, Horváth Borbálát, 60. születésnapja alkalmából. Megköszönte áldozatos és példaértékű szolgálatát. Szeretett asszonytestvérünk további életére, szolgálatára Isten gazdag áldását kérjük és kívánjuk!

Nagy Andrea

A 2015. március 29-én az Érsekújvárott megrendezett komáromi egyházmegye közgyűlésén nem csupán az esperesi jelentésből, de a tavalyi évről szóló beszámoló mondánivalójából is kicsendült a cselekvésre buzdítás, a „nem akarom” és „nincs” válaszok helyett a tettekre való elmozdítás gyülekezeteinkben. Tudatosítanunk kell, hogy Isten rendelt eszközeiként, a mi felelősségünk, hogy egyházat, s benne egyházmegyénk életét, milyen irányban mozdítjuk elő: a tenni akarás, az összefogás, vagy a *jó ez nekünk már így is...* és a *nekünk mindegy* gondolatok szellemében-e.

A közgyűlés istentisztelettel vette kezdetét. **Pólya Csaba**, párkányi lelkipásztor tett bizonyoságot igehirdetésében a „virágvasárnapi” Jézus Krisztusról a *Mt 21,5–10* versei alapján, az igehirdetés után a vendéglátó gyülekezet énekkara szolgált.

A február 1-jén Martoson esküt nem tett tisztségviselők esküvétele következett, melyet **Szénási Szilárd** esperes, martosi lelkipásztor vett ki a testvérektől. Következett a 2014-es esztendőről szóló esperesi jelentés, aki a múlt felelevenítése mellett éberségre buzdította a lelkipásztorokat,

A Komáromi Református Egyházmegye tizenegyedik egyházmegyei kórustalálkozójára került sor április 12-én a kamocsai református templomban. A templom padjai pillanatok alatt megteltek lelkes, az Úr Istent dicsérni vágyó kórusokkal, és a dicsőítésben gyönyörködni kívánó gyülekezeti tagokkal.

Az ünnepi együttlétet a helyi gyülekezet lelkipásztorai, **Sasák Iлона** és **Sasák Attila** nyitották meg, majd **Szénási Szilárd** esperes köszöntötte az egybegyűlteket. **Écsi Gyöngyi**, egyházmegyei zenei előadó áhítatát követően kezdetét vette a kórusok bemutatkozása: a batorkeszi, a búcsi, a csúzi, a hetényi, a kisújfalui, a madari, a megyercsi gyülekezetek kórusai, az érsekújvári *Hálaadás* kórus, a *PapGond Band* Marcelházáról, a *Napsugár* énekkar Nagyedről, a zsigárdi egyházi gyerek-kórus, de természetesen énekelt a helyi *Laudate* kórus is.

Szénási Szilárd esperes köszönti a megjelenteket.

Egyházmegyei közgyűlés Érsekújvárott Múltat értékelve, jövőt tervezgetve

gondnokokat, gyülekezeti tagokat, Szénási Szilárd esperes zárszava is az együttműködés, a tettekre készség és a közösségépítés felé terelték figyelmünket.

Czinke Zolt egyházmegyei lelkési főjegyző katechetikai beszámolója rendkívül tisztán és jól rávilágított arra, hogy egyházmegyénk hitoktatási munkája, katechetikai rendezvényeinek sokszínűsége és mennyisége is hálára kell, hogy indítsanak bennünket Teremtő Istenünk iránt, ugyanakkor a következő esztendőben is számos terv vár megvalósításra.

Kalocsainé Lami Alexandra diakóniai beszámolójából minden jelenlévő számára kitűnt, hogy ezen a téren nagyon sok terület van még gyülekezeteinkben, ami nincs lefedve, de a már meglévőket is könnyebben lehet tovább építgetni-gyapapítani, mint ha a semmiből kellene kezdeni az építkezést.

Reménység szerint gyülekezeteink szintjén is egyre nagyobb hangsúlyt kap majd a szeretetszolgálat felvállalása, a diakónia kiépítése.

Sasák Attila, kamocsai lelkipásztor a frissen alakult sajtó- és médiabizottság elnökeként tartott rövid beszámolót az elmúlt év írott és elektronikus formában történt missziós munkáról, de arról is szólt, hogy Istennek hálát adva kell, hogy nekifejöljünk az előttünk álló esztendőnek is.

Tatár István, kisújfalui lelkipásztor frappánsan megfogalmazott missziói beszámolója után **Écsi Gyöngyi**, hetényi lelkipásztor egyházzenei jelentéséből kiderült, hogy szinte minden gyülekezetben történt valami kiemelkedő, ami egyházzeneileg előremozdította gyülekezeteinket, valamint **Erdélyi Zoltán**, perbeti lelkipásztor az elmúlt esztendő egyházmegyei gazdálkodását vetítette elénk.

Az előző ciklusban esperesként szolgáló dunamocsi lelkipásztor, **Dobai Sándor** mondta el a záró imát, s végül a közgyűlésnek otthont adó gyülekezet lelkésze, **Nátek Sándor** a gyülekezet szeretetéből fakadó vendégségre invitálta az egész gyülekezetet.

Édes Ákos

AMIKOR KÓRUSOK TALÁLKOZNAK Kamocsa volt a vendéglátó

Csodálatos, felemelő, szívet-lelket melengető érzés volt hallgatni a kórusok szívből jövő, az Urat magasztaló énekét. Az egyházmegyénk tíz különböző gyülekezetéből érkező, mintegy hetven gyermeket számláló egyházmegyei gyermek-kórus **Écsi Gyöngyi** lelkész vezetésével szolgált. Jó

Az egyházmegyei gyermek-kórus énekesei közül néhányan.

volt látni, hallani, hogy a gyerekek milyen lelkesen, vidáman dicsérik az Urat! Ez a feledhetetlen élmény mindannyiunk szívét örömmel és Isten iránti hálával töltötte el. Szolgálatuk után a gyerekek

Csiba Zoltán, madari lelkipásztor vezetésével átvonultak a helyi kultúrház udvarára, ahol együtt játszhattak, sportolhattak.

A kórustalálkozó végén **Édes Árpád**, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház egyházzenei igazgatója méltatta a kórusok szolgálatát, minden kórus-

hoz volt építő tanácsa, buzdító gondolata.

A gyermek-kórusokkal kapcsolatban megjegyezte, mennyire fontos, hogy a gyerekek már egész fiatalon megismerjék gyönyörű zsolttárainkat, dicséreteinket, lelki énekeinket, együtt énekeljenek, mert ezek az énekek mélyen bevésődnek, elraktározódnak a gyermekek tudatalattijában, és később, egy-egy nehéz helyzet kapcsán mindez előjön, erőt és bátorítást meríthetnek belőle, egyszóval Isten a javukra tudja fordítani.

Az emléklapok és az ajándékok átadása után felhangzott nemzeti imádságunk, majd az alkalom szeretetvendégséggel zárult.

Sasák Iлона

Áprilisi történések a barsi egyházmegyében

Az áprilisi hónap, azaz Szent György hava, vagy Szelek hava igen gazdag volt szélben is, azonban nem időjárás-jelentésre készülök, hanem szeretném megosztani, milyen csodálatos lelki alkalmak, lelki szelek alkalmak voltak a barsi egyházmegye életében ebben a hónapban.

Az önértékelés művészete

Zselízen került megrendezésre április 10-én az egyházmegye lelkesztovábbképzője. Az előadó, **Csoma Judit** berekfürdői lelkipásztor előadásának címe *Az önértékelés művészete* volt. A téma igen aktuális, hisz tele van minden a különböző oldalról, vagy módszerrel megközelített önismereti technikákkal, személyiségfeltáró és -fejlesztő tréningekkel. Csoma Judit előadásában azonban a legbiztosabb oldalról, a hit felől közelítettük meg személyiségünket.

Már a bevezető áhitatban, **Pásztori Attila** gondolatai is ebbe az irányba tereltek bennünket, aki Jézus megkísértésének történetét (*Mt 4,1–11*) magyarázta. Kiemelte, a puszta nem a félelem helye, hanem az Istennel való találkozás. Jézus példát adott, hogyan lehet és kell helytállnunk a kísértésekben.

Csoma Judit előadásában, melynek volt elméleti és gyakorlati része, három kérdésre kereste a választ, s mutatott rá ezek alapján arra, miért olyan az ember személyisége, amilyen. A három kérdés a nagyon korai gyerekkorba visz vissza: vártak-e bennünket; elfogadtak-e, megelégedtek-e velünk; s végül, hogy szerettek-e, megöleltek-e, ölbe vettek-e? Ezek a tények, ún. „rejtett programokat” képeznek bennünk, s azok alakították, sőt alakítják életünket, cselekedeteinket, gondolatainkat felnőtt korunkban is. Konkrét példákon, gyülekezeti példákon keresztül világította meg az előadó, milyenné válik az ember, ha a három kérdésre *igen*, vagy ha *nem* a válasz. Azt is hangsúlyozta, amiről hajlamosak vagyunk elfeledkezni (mert a pszichológusokat tévedhetetlennek tartjuk), hogy igaz, hogy az ember személyiségfejlődésében életének első hat éve a meghatározó, s ami addig kialakult, marad is változtathatatlanul bennünk, de tudjuk, hogy a mi Urunké az utolsó szó ebben is. (Az egész előadás meghallgatható a Sola rádió honlapján – <http://refradio.eu/radio/sola/> – az Előadások címszó alatt.)

*

Az érsekkétyi iskolát is védve

Április 18-án a barsi egyházmegye közgyűlése Érsekkétyen volt a református templomban. A helyszín megválasztása tudatos volt, az egyházmegye tanácsa döntött úgy, hogy az Érsekkétyi Egyházi Alapiskola és Óvoda körül kialakult helyzet miatt itt tartja a közgyűlést, melyre nemcsak az alkotótagegokát hívogatták, de mindenkit, akinek fontos ez a tanintézmény.

Csak pár szóban a helyzetről: az iskola létezésének tizenhat éve alatt igen szép eredményeket ért el. Létjogosultságát, illetve annak egyházi mivoltát azonban a falu új polgármestere, **Molnár Péter** megkérdőjelezte, mikor kérte (először csak az óvodát, később az iskolát is), adja át a gyülekezet vezetése önkormányzati működtetés alá azokat, vagy ha ezt nem teszik meg, akkor az iskolai év végéig költözzenek ki a falu tulajdonában lévő épületekből, vagy nyúljanak mélyen a zsebükbe, s több tízezer eurós évi bérleti díjat helyeztek kilátásba. Megjegyzem, a falu előző vezetése nemcsak ingyen adta rendelkezésre az épületeket, hanem ezen fölül évi kb. 5000 euróval támogatta is az iskola működését.

Óvodások, akik a biztonság és nyugalom légkörében éltek eddig.

A közgyűlés istentiszteleti részében **Kassai Gyula** esperes hirdette Isten ígését a *Józs 1,7–18* alapján, bátorságra buzdítva ezzel a kétyieket, de az egész egyházmegyét is. Az istentisztelet végén a helybeli gyülekezet énekkara szolgált, **Bohák József** vezetésével.

Ifj. Kiss Pál, egyházmegyei gondnok nyitotta meg a közgyűlést. Kassai Gyula esperes jelentésében értékelte az elmúlt évet, s vázolta az egyházmegye előtt álló feladatokat, a pénztárosi jelentés és a gazdasági jelentés is az elmúlt évvel foglalkozott, azonban a többi bizottság (missziói, diakóniai, okta-

tásügyi, sajtó) előadói a jövőre fókuszáltak. Néhány aktuális, beérkezett kérvény megtárgyalása után és az érsekkétyi iskola körül kialakult helyzet után a közgyűlés a következő nyilatkozatot fogadta el: „*Egyházmegyénk gyülekezetei minden erejükkel és rendelkezésükre álló eszközzel támogatják az egyházi intézmény, a fenntartó egyházközség és önkormányzat közötti korábbi megállapodást, amely biztosította az intézmény számára az elmúlt 16 év folyamán a zavartalan működést és fejlődést. Tisztelettel kérjük a helyi közösségeket és vezetőit, hogy védjék meg az érsekkétyi egyházi iskolát. Annak szellemiségét, küldetését, a fenntartó egyházközség munkáját, az egyház autonómiáját és törvényeit tartásuk tiszteletben. Az érsekkétyi iskola a hit, a magyarság, az oktatás és nevelés erős bástyája. Védjük meg közösen ISKOLÁINKAT!*» *Csak légy erős és bátor*« (*Józs 1,10–18*).”

*

Egy asztalnál Jézussal

Három éve Oroszkáról annyit tudtunk, hogy ebben a községben cukorgyár, konzervgyár és malom működött, valamint, hogy itt található Zsákovics László magánmúzeuma: egy második világháborús állandó kiállítás. A múzeum ma is megvan, s egyre bővül, azóta itt hadibemutató is van minden évben, a malom még ma is működik, a másik kettőnek (a konzerv- és cukorgyárnak) azonban már csak az emléke és az üres épületei maradtak meg.

De mi reformátusok egészen más miatt figyelünk Oroszkára. Három évvel ezelőtt ugyanis megalakult az itt élő maroknyi reformátusságból egy gyülekezet, mely jelenleg leányegyházi státuszban működik, **Tóth Árpád** lelkipásztor vezetésével. A gyülekezet élni akarásáról tesz bizonyosságot az a tény is, hogy otthont adtak az egyházmegye bibliaismereti versenyének, mely április 25-én tartott.

A verseny témája a *Jézussal egy asztalnál* volt. Az *egy asztal* jelentette azokat a felkészülési alkalmakat, amikor a gyermekek felkészítő lelkészükkel/hitoktatójukkal készültek; amikor a verseny folyamán egy-egy asztalhoz leültetett 4–6 fős csoportokat; s végül azt a bőséges szeretetvendégséget is jelentette, *(Folytatás a 14. oldalon)*

TUDÓSÍTÁS **Áprilisi történések a barsi egyházmegyében**

(Befejezés a 13. oldalról)

amelyet a gyülekezet asszonyai készítettek el. A versenyt levezénylő lelkész, Tóth Árpád egy személyben volt a téma kidolgozója, a kérdések összeállítója, a verseny szervezője is. 46 gyermek kapcsolódott be a versenybe. Az alsó tagozatos diákok közül a legügyesebb Léva

csapata volt, a második helyen a farnadiak, a harmadikon pedig a kétyiek végeztek. A felső tagozatosok versenyében ott volt Pozba, Oroszka, Kéty, Léva, Farnad, Nagyölvéd gyülekezeteinek csapata. Itt az első helyet a pozbiaiak, a másodikat a hazaiak, s a harmadikat pedig a kétyiek szerezték meg.

A díjaknál és helyezéseknél azonban sokkal többet nyertek a versenybe kapcsolódó gyerekek és a versenyen részt vevő gyülekezeti tagok és felkészítők, segítők, lelkészek, mégpedig azt, hogy áldott közösségekben lehettek *egy asztalnál* Jézussal.

Ambrus Erika

NE DOBD EL A ZAGYAD!

Tudd, hogy mit és miért hiszel!

Közel harminc fiatal vett részt a Fiesz – Duna Mente szervezésében megtartott idei első hétvégén Jókán 2015. április 24–26. között.

Biztos vagyok benne, hogy már mindannyian szembe találtuk magunkat Istenről alkotott tévhitekkel. Sőt! Azt is meg merem kockáztatni, hogy mindannyian „leszámoltunk” már egy-kettővel az életünk folyamán. A hétvége folyamán ezeket a tévhiteket próbáltuk lerombolni a

Urbán Károly lelkész születésének századik évfordulóján Minden tekintetben kisebbségben 1915–2015 címmel egy emlékkönyvet jelentetett meg a Partiumi Keresztyén Egyetem hivatalos kiadója, a Partium Kiadó. A kiadvány ünnepélyes bemutatójára április 26-án, az istentiszteletet követően a kassai református parókia udvarán került sor.

Urbán Károly nehéz és viszontagságos időben, 1950–53 között szolgált Kassán. Bár a templom vasárnapról vasárnapra megtelt, a missziói munka átlépte a templom határait, a gyülekezet szeretete és ragaszkodása kézzel fogható volt – el kellett mennie Kassáról. Az ateizmust hirde-

Mentálhigiéné szakirányú továbbképzést indít a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Kara, a Szlovákiai Magyar Mentálhigiénés Közösség és a Lévai Református Egyházközség együttműködésével.

A képzés helyszíne a Lévai Czeglédi Péter Református Gimnázium. Szakfelelős: Vass Zoltán intézetvezető egyetemi tanár; szakvezető: Grezsa Ferenc egyetemi adjunktus.

A képzés 2015 szeptemberében kezdődik, az alkalmak félévente ötször két napon (csütörtökön és pénteken) lesznek. A jelentkezés feltétele: humán főiskolai vagy egyetemi oklevél. Elsősorban segítő foglalkozású szakemberek (orvosok, egészségügyi dolgozók, szociális mun-

vezetők személyes bizonyosságtételein keresztül. Pénteken este az alistáli egyházi alapiskola (volt és jelenlegi) diákjaiból álló ifibanda dicsőített. Szombaton előadást hallgattunk arról, hogy hogyan ismerhetjük meg Istent, hogyan olvassuk a Bibliát. A délutáni sportolás után este pedig evangelizáció keretein belül kerestük a választ a kérdésekre, hogy mit tett értünk Isten és mit kell nekünk tenni.

Bízom benne, hogy a meg nem válaszolt kérdésekre majd a tinitáborban válaszolhatunk augusztus 3–8. között!

Kis Lukács

Urbán Károlyra emlékeztek Kassán EMLÉKKÖNYV LAPJAIN EGY ÉLET

tő állampárt és annak kiszolgálói megvonták az állami engedélyt és nem foly-

tathatta tovább szolgálatát. Április 26-án, majdnem napra pontosan 62 évvel azu-

tán, hogy megvonták tőle a kassai működési engedélyt, a délelőtti istentisztelet után özvegye, az Urbán család és a gyülekezet érdeklődő tagjai emlékeztek a kassai parókia udvarán. E sorok írója egy rövid zsolttáridézzel kezdte meg a könyv bemutatását, majd a kassai Laudate Dominum kórus éneke után **Urbán Ákos** mutatta be részletesen az emlékkönyvet. Az első példányt Urbán Károly özvegye, az azon a napon a 95. születésnapját ünneplő Margit néni kapta meg. A könyvbemutató a nemzeti imádság elnéklésével ért véget.

Orémus Zoltán

Mentálhigiénés képzés

kasok, pedagógusok, gyógypedagógusok, pszichológusok, lelkészek, vallásnarrók) jelentkezését várjuk. A jelentkezéshez szükséges: jelentkezési lap, kézzel írt, személyes hangvételi szakmai önéletrajz, valamint az egyetemi/főiskolai oklevél másolata. Jelentkezési határidő **2015. június 10.**

A felvételi beszélgetés a szakmai gyakorlatra és a jelentkezés motívumaira irányul. Időpontja: **2015. június 23., 10.00 óra.** Helyszín: a Lévai Czeglédi Péter Református Gimnázium.

Az oklevél megszerzéséhez a tantárgyi követelmények teljesítése, 150 órás ismereti csoportmunka, záródolgozat készi-

tése és a vizsgabizottság előtti megvédése szükséges. A képzés formája iskola-rendszerű, levelező képzés. Időtartama két év – négy szemeszter. A képzés végén megszerezhető cím: „mentálhigiénés szakember”. A költségtérítés összege 40 ezer forint (cca. 130 euró félévenként), mely magában foglalja a 150 órás ismereti csoportmunka költségeit is. Részletesebb információkat a képzés helyi szervezőjétől, **Szathmáry Zsuzsanna**, református lelkész, mentálhigiénés szakembertől kaphatnak az érdeklődők: 935 32 Kalná nad Hronom, Mlynská 2; e-mail: szatizsu@gmail.com; mobil: +421 908 192 110.

A Barkai Református Anyaegyházközséget és a családot a nagyheti események megünneplése előtt a böjt csendje és gyásza járta át. Rövid, ám súlyos lefolyású betegség után, befejezte evilági zarándokútját Nemes Tamás József Lajos, akit a Mennyei Jó Atya, be nem töltött 90. életévében szólított csendesen magához. A vigasztalás ígét a Mt 25,20–21 versei alapján hirdette a gyülekezet lelkipásztora, e sorok írója, kiemelve, hogy

Az Úr 2006. esztendejében, advent első vasárnapján szolgáltam először Rozsnyón az evangélikus templomban. Ifjú segédlelkészként nagyon féltem, mire Zoli bácsi a karzat alatt várt engem és a kezembe adta az énekeket. Majd mosolyogva kérdezte meg tőlem, hogy átvettük-e otthon Molnár Árpád tisztelettel a liturgiát. Végül odaállt mellém és biztatásként elmondta első legációjának az élményét, ahol se lelkész, se kántor nem volt vele, de Isten népe mégis összereglett. „Istennek legyen hála, minden jól sikerült” – mondta, majd megveregette a vállamat.

Istennek legyen hála! Így lehetne összefoglalni Zoli bácsi életét is. Személyes hálaadás volt az egész élete. Nem csak ismerte a 103. zsoltár szavait, hanem meg is élte. Mélyen az életébe ivódott, ott a Tisza-partján, a kistárkányi református templomban gyermekként, majd megújuló ifjúként szárnyalt mint a sas a Sárospataki Református Kollégium ódon falai között. Egész bensője megtelt az Úrral, nem feledte el, hogy mennyi jót tett vele. Tapasztalta, hogy Isten megbocsátó, türelmes, irgalmas, szerető és gyógyító. Megismerte útjait. Istentől tanulta az élet minden csínját-bínját.

Személyes hálaének volt a szívében, és ezzel a hálaénekekkel borult le Teremtője, Megváltója, Megszentelője előtt, sőt ezzel a hálaénekekkel a szívében szolgálta a legkisebbeket is. Így állt be az Úr szőlőkertjébe, ahol személyes Istenmegtapasztalásait hálaadásként kamatoztatta maga és mások életében.

Szüllőhelye környékén kezdte pedagógiai munkáját közvetlenül a második világháború után, majd 1951-ben megnősült, nőül vette Zsolt Ilonát, aki házastársa volt halá-

NEMES TAMÁS JÓZSEF LAJOS (1925–2015)

Lajos bácsi valóban jó és hű szolgálója volt Urának, s 33 évig jó és hű gondnoka a gyülekezetnek. Ő tényleg öt talentummal sáfárkodott: a korán árvaságra jutott család gondozása, a családi birtok rendezése, a nagy család összefogása, önzet-

KOVÁCS ZOLTÁN (1923–2015)

la napjái. Rozsnyó környékén, kezdetben Berzétén, majd Jólészen volt tanító és iskolaigazgató egészen nyugdíjaztatásáig. A Tisza-part mellől érkezett és a Sajó-part gyermekeit kapta ajándékba az Úrtól.

Sok mindent átélt, a társadalmi változások forogtága őt is magával ragadta, megélte a határváltozást, a háborút, s az azt követő szocializmust.

Ennek ellenére mindvégig ott élt szívében a hitvallás: „Református magyar vagyok, halálomig az maradok. Vallásomnak nincsen ára, nem viszem én a vásárra”. Pedagógiai és emberi gerincességét éppen ez a hitvallás, és a református hite és élete egyetlen szabályozója, a Szentírás képezte.

Soha nem felejttem el, amikor 90. születésnapjára megajándékoztam egy holland gyermekbibliával, és ő sírva fakadt és csak ennyit mondott: „mit adtunk volna ezért a Bibliáért, mi magyar református pedagógusok, pályafutásunk kezdetén”. Igaz, hiány volt a Bibliákból, hiány volt a hitéletből, de nem volt hiány a példamutatásból, mert a

len s nagyvonalú segítése, a szentegyház s annak szolgálóinak felkarolása, a gyülekezet lelki-anyagi gyarapítása, s végül a polgári munkája. Bibliás, imádságos élete, józan bölcsessége és atyai jelenléte életünkben s szeretett felesége életében, akivel 59 évig élt boldog házasságban, hiányt hagy hátra. Emléke legyen áldott, s békéje, megnyugvása legyen rejtve Urában!

Drenkó Zoltán

hálaének akkor is ott zsongott a szívében: „Áldjad, Istenem, az Urat, és egész bensőm az ő szent nevéért.”

Családja körében zengett a zsolttár: „Amilyen irgalmas az apa fiahoz, olyan irgalmas az Úr az istenfélőkhöz. (...) De az Úr szeretete mindörökké az istenfélőkkel van, és igazsága még az unokáikkal is; azokkal, akik megtartják szövetségét, és törődnek rendelkezéseinek teljesítésével” (Zsolt 103,13.17–18). Isten irgalmasságot cselekedett.

Nyugdíjaztatása után teljes odaadással fordult a hitélet felé. Kezdetben szülőfalujában, Kistárkányban teljesített kántori szolgálatot, majd lakhelyén Rozsnyón mind a két protestáns felekezet templomában, sőt a Rozsnyó környéki gyülekezetekben is. Odaadással zengett a zsolttár, a dicséret orgonajátékán keresztül. Ő nem vonult nyugdíjba, mert egy sárospataki okleveles kántortanító szolgálatában teljesedett ki. Nem tette le a „lantot”, kész volt az ő szíve az utolsó dobbanásig zsolttárt zengeni az Úrnak.

Amikor az orgonához ült – élt, élt Istenével és a gyülekezettel együtt. Nem hiába volt éppen a 264. dicséret a kedvenc éneke, amely a 103. zsolttár parafrázisa. Vérbeli keresztyén, vérbeli magyar, vérbeli kántortanító maradt egészen az utolsó leheletéig. Isten szeretete őt ajándékozta nekünk, Istennek legyen hála érte!

A feltámadás ígét jelen sorok írója, helybeli lelkész szólta a Zsolt 103 alapján 2015. március 28-án.

A feltámadás reményében gyászolják őt szerető felesége, gyermekei, unokái, dédunokái, szeretett rozsnyói és Rozsnyó környéki protestáns gyülekezetei.

Buza Zsolt

Nagyköveti látogatás. A komáromi Püspöki Hivatalban fogadta Fazekas László Cimbalmosné Molnár Évát, Magyarország rendkívüli és meghatalmazott szlovákiai nagykövetét. A találkozón szó esett az egyházunk helyzetéről és a szlovákiai magyarság körében betöltött szerepéről.

Komárom város ünnepe. Április 1-jén ünnepelte Komárom város szabad királyi várossá nyilvánításának 750. évfordulóját. Az alkalmon jelen volt egyházunk püspöke is.

Rádiós műsor. Április 4-én a Pátria rádió *Délidő* című műsorának volt vendége Fazekas László püspök, ahol a hűsvét kapcsán zajlott a beszélgetés.

Bibliismereti verseny. Április 11-én Gömörhorkán zajlott a gömöri egyházmegye bibliismereti vetélkedője. Több mint 150 résztvevő mérte fel tudását öt kategóriában. Az első három korcsoportot a gyerekek és a kamaszokban lévőek alkották, a felnőttek pedig két korosztályt képviseltek.

Előadás. Április 14-én a Komáromi Egyetemi Napok keretében tartott az okkultizmusról előadást a Selye János Egyetemen egyházunk püspöke.

Egyházi vezetők találkozója. Április 15-én a szlovákiai keresztyén egyházak vezetőinek és a zsidó hitközségek képviselőjének találkozója zajlott Pozsonyban a Katolikus Püspöki Konferencia épületében. A megbeszélés témája az emberi jogok védelmének és támogatásának kérdése volt Szlovákiában. Az előadó Renáta Ocilková volt, aki a Katolikus Püspöki Konferenciát képviseli az emberjogi fórumokon. A tanácskozáson ott volt Fazekas László püspök is.

KOEN. A kárpátaljai Nagyberegben április 16–18. között bemutatták a 2015-ös Vakációs Bibliahét anyagát, melynek címe *Ragyogi Csillag*, a témája pedig Eszter könyve.

Megemlékezés. A Győrkei gyülekezetben április 19-én igehirdetéssel szolgált Fazekas László a Varga Imre püspök születésének 110. évfordulója alkalmából szervezett megemlékezésen. Az istentiszteletet követően sor került annak az emlékkiállításnak a megnyitására, amelyet a Református Tudományos Gyűjtemények készített elő, s tavaly Rimaszombatban került elsőként bemutatásra. Néhai Varga Imre püspök életét és munkásságát B. Kovács István méltatta, majd a község polgármestere

mondott köszöntőt. Az alkalmon részt vett Ján Semjan püspökhelyettes, Juraj Brecko esperes és a környező gyülekezetek lelkipásztorai.

Találkozó az MKP vezetőivel. Április 28-án a Püspöki Hivatalban fogadta Fazekas László püspök, Géresi Róbert püspökhelyettes és Molnár Sándor zsinati főtanácsos a Magyar Közösség Pártja vezetőségét. A találkozón részt vett Berényi József, a párt országos elnöke, Farkas Iván, gazdasági alelnök és Gyarmati Tihamér, komáromi járási elnök. Az MKP részéről tájékoztató hangzott el a párt önkormányzati koncepciójában foglaltakról, míg egyházunk részéről azokról az elképzelésekről, amelyek egyházunk életében az elkövetkező években meghatározók lesznek. A résztvevők megegyeztek egy június 1-jei közös rendezvényről, melyre Királyhelmecen kerül sor a Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából.

Pályázat

Az Érsekkétyi Református Egyházközség, mint az Érsekkétyi Egyházi Alapiskola és Óvoda alapító-fenntartója, pályázatot ír ki az iskola igazgatói állásának 2015. július 1-jétől történő betöltésére. A pályázati feltételek az SZRKE 1/2000-es számú törvényének 13. §-a 5. pontjában szerepelnek. A írásos pályázatnak tartalmaznia kell a pályázó intézményvezetéssel kapcsolatos terveit, elképzeléseit, továbbá önéletrajzot és egyháztagságról szóló igazolást. Benyújtási határidő: **2015. június 19.** Cím: Református Lelkeszi Hivatal, č.148, 935 64 Keť.

Országos Kántorképző Tanfolyam

A szakmai képzést kántoroknak és kántorjelölteknek szervezzük (kibővített hangszeroktatással – gitár, furulya, zongora improvizáció). Az intenzív tanfolyam kilenc különböző csoportban folyik (A1, A2, B1, B2, C1, C2, D1, D2 és továbbképző csoport), mindenkinek saját zenei képessége szerint. Jelentkezési alsó korhatár 12 év. A tanfolyam időpontja: **2015. július 3–19.**

Helyszín: az alistáli református imaház és a református iskola termei. A részvételi díj teljes ellátással 70 euró/fő. Jelentkezési határidő: **2015. június 10.** Jelentkezés, tudnivalók: kantorkepzo@reformata.sk@gmail.com. A hallgató a tanfolyam sikeres elvégzése után a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház által kiadott és elismert bizonyítványt kap.

Nemzeti Összetartozás Napja. A Lévai Református Egyházközség és a Barcsi Református Egyházmegye 2015. június 4-én, 13.00 órakor közösen ünnepli a Nemzeti Összetartozás Napját.

Az alkalom a református templomban 13.00 órakor istentisztelettel veszi kezdetét, melyen Csomós József tiszáninneri püspök hirdeti igét, majd az iskolaudvaron az Esterházy-emléktábla előtt mond ünnepi beszédet Ábrám Tibor, a tiszáninneri egyházkerület főgondnoka, a Lévay József Gimnázium igazgatója. A református gimnázium, a lévai Juhász Gyula Alapiskola és az érsekkétyi református iskola diákjai adnak műsort, majd megkoszorúzzák az emléktáblát.

A Pátria rádió református műsorai:

Május 31-én, 7.05-kor Ambrus Erika, az Ipolyásztó-Garamsalló Társult Anyaegyházközség lelkipásztora a nagy parancsolat üzenetéről elmélkedik.

Június 14-én, 7.05-kor a Világosságban Kalocsainé Lami Alexandra komáromi beosztott lelkipásztor igehirdetésében az özvegyasszony két fillérjéről szól a hallgatókhoz.

A Világosság másnapi (hétfői) ismétlésének kezdési időpontja: 13.05.

(A műsor a közvetítést követő naptól meghallgatható a Sola rádió honlapján is: <http://refradio.eu/radio/sola/>)

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe: Jókai u. 34., 945 01 Komárno. Cégbejegyzési szám: 00179191

Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László

Szerkesztő: Kis Lucia

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia

Előfizethető a református lelkeszi

hivatalokban és a szerkesztőség

címén.

Előfizetési díj: egy (kalendáriumi) évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi: **930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.**

E-mail: ksz@reformata.sk

Telefon: **031/55 90 141** (egyben fax és üzenetrögzítő is)

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: Kis Lukács

Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely

ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09